

Internetconsultatie conceptwetsvoorstel ‘Actualisatie deugdelijkheidseisen funderend onderwijs’

Vraag 1: Wat vindt u van dit wetsvoorstel?

De VO-raad kan zich op hoofdlijnen vinden in het vernieuwde toezicht dat op 1 augustus 2017 van kracht is geworden. Het vernieuwde toezicht sluit goed aan bij de visie van de VO-raad op de gewenste verantwoordelijkheidsverdeling en rol van besturen/scholen enerzijds én het toezicht anderzijds. Het actualiseren van de deugdelijkheidseisen is een logische stap omdat de deugdelijkheidseisen de grondslag en daarmee het ankerpunt vormen voor het vernieuwde toezicht. Het belang van herijking op actualiteit, consistentie en effectiviteit van wettelijke eisen in het funderend onderwijs is evident en zal periodiek moeten plaatsvinden, temeer omdat het vernieuwde toezicht nu wordt ingevoerd en er de komende periode meer duidelijkheid komt over de werking in de praktijk. In het onderhavige wetsvoorstel worden uiteenlopende aspecten geregeld met een verschillende impact. Na een korte algemene reactie gaan we vervolgens in op deze deelaspecten.

Algemeen

In algemene zin wordt in de optiek van de VO-raad door het wetsvoorstel de positie van de inspectie versterkt, met name waar het het financiële toezicht betreft. Het gaat hier met name om de verplichting om zorg te dragen voor financiële continuïteit en de verplichting op zorg te dragen voor een doelmatige besteding van de bekostiging. Het wetsvoorstel gaat daarbij in onze optiek verder dan ‘het op peil houden van de technische kwaliteit’ van de wetgeving.

Verplichting om zorg te dragen voor een doelmatige besteding van de bekostiging

Het opnemen van doelmatigheid in de sectorwetten is een van de verdergaande maatregelen in dit voorstel. Dit geeft de overheid een grond om in te grijpen bij (evidente) ondoelmatigheid. Daar waar sprake is van ernstige nalatigheid is dat vanzelfsprekend geen onderwerp van discussie. Het begrip doelmatigheid is echter een zeer lastig te definiëren begrip. Hoe gaat de overheid/ de inspectie bepalen wanneer er sprake is van evidente ondoelmatigheid? De VO-raad dringt aan op terughoudendheid bij het hanteren van dit aspect en een zorgvuldige procedure bij dergelijke doelmatigheidsafwegingen daar dit bij uitstek de verantwoordelijkheid van besturen is. Wij vinden het ongewenst als de vaststelling van evidente ondoelmatigheid enkel en alleen op basis van een oordeel van de inspectie is gebaseerd. In onze optiek is het raadzaam om voor dergelijke situaties een commissie van (veld)experts te vormen die beoordeelt of bepaald handelen (on)doelmatig is.

Verplichting om zorg te dragen voor financiële continuïteit

Financiële continuïteit wordt met dit wetsvoorstel een deugdelijkheidseis, terwijl het nu onderdeel is van het stimulerend toezicht. Het belang om oog te hebben voor de financiële toekomst van de instelling in het toezicht is gezien de relatie met onderwijskwaliteit – en het tijdig kunnen ingrijpen hierop - niet onlogisch. Dit vergroot wel de positie van de inspectie en maakt dat de continuïteitsparagraaf belangrijker wordt. Dit stelt eisen aan de financiële expertise van de inspectie en – zoals ook blijkt uit de evaluatie van de pilotfase van het vernieuwd toezicht – blijkt dat de inspectie met name op dit punt nog een inhaalslag dient te maken om voor besturen en schoolleiders een volwaardig gesprekspartner te zijn op het gebied van financieel beheer.

Sancties niet-naleving WMS

In 2012 heeft de Inspectie al de taak gekregen om toe te zien op de naleving van de WMS. Men heeft toen echter na gelaten om de bijbehorende sanctionering, die op grond van de WMS al mogelijk is, te mandateren aan de Inspectie. Deze onvolkomenheid wordt nu rechtgezet en betekent dat de Inspectie nu zelf kan sanctioneren i.p.v. het ministerie. De VO-raad kan zich vinden in deze aanpassing.

Verplichte openbaarmaking jaarverslaggeving

De VO-raad kan zich vinden in de wettelijke verankering van dit aspect. Het sluit aan bij de afspraken die de leden van de VO-raad hebben gemaakt in de Code Goed onderwijsbestuur om jaarverslagen actief openbaar te maken.

Digitale publicaties van bijvoorbeeld schoolgids en schoolplan

De VO-raad is vanuit praktisch en duurzaamheidsoogpunt voorstander van deze mogelijkheid.

Naamswijziging vmbo Landbouw in Groen

Ook deze wijziging kan op instemming van de VO-raad rekenen. De nieuwe benaming doet meer recht aan de actuele inhoud en reikwijdte van dit profiel in het vmbo.

Vraag 2: Andere mogelijkheid voor aanpassing van de deugdelijkheidseisen die niet actueel zijn?

Op dit moment hebben we hier geen concrete voorbeelden van. Wel zijn er voorbeelden van wet- en regelgeving (zoals rondom bevoegd en passend onderwijs) waarvoor de verantwoording complex en tijdrovend is. Ook is er sprake van een onderscheid in het belang en gewicht van deugdelijkheidseisen voor (de bepaling van) de kwaliteit van het onderwijs. In de optiek van de VO-raad gaat het in het kader van het toezicht om wettelijke eisen die een directe impact hebben op de kwaliteit van het onderwijs.

Vraag 3: Ziet u aanvullende mogelijkheden tot het reduceren van de administratieve verplichtingen in het funderend onderwijs?

Zie antwoord op vraag 2

Vraag 4: Leidt dit wetsvoorstel tot mogelijke ongewenste effecten?

Zie antwoord op vraag 1